

การดำเนินงานของโรงเรียนตามภารกิจการปฏิรูปการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา
สำนักงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เขตพื้นที่นำร่องปฏิรูปการศึกษาชลบุรี

~~ใช้เฉพาะห้องศูนย์ข้อมูล
ภาคตะวันออก~~

ศูนย์ แก้วอุไร

20 ส.ค. 2546
167369

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
มีนาคม 2546
ISBN 974-9602-63-3
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์
ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ชารี มณีศรี)
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชร สุนทรายุทธ)
..... กรรมการ
(ดร.สมโภชน์ อเนกสุข)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ชารี มณีศรี)
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชร สุนทรายุทธ)
..... กรรมการ
(ดร.สมโภชน์ อเนกสุข)
..... กรรมการ
(ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู)
..... กรรมการ
(ดร.นวลผจง จันทร์แจ่ม)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 25 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2546

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชารี มณีศรี ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธร สุนทรายุทธ และ ดร.สมโภชน์ อเนกสุข กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู และ ดร.นวลผจง จันทร์แจ่ม คณะกรรมการสอบปากเปล่า ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา ให้คำแนะนำและแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสำนักศึกษาจังหวัดชลบุรี ศึกษาธิการอำเภอทุกอำเภอ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทุกอำเภอ และผู้บริหาร โรงเรียนในจังหวัดชลบุรีทุกท่าน ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกในการดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือ ตลอดจนการเก็บข้อมูลจนได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ทุกประการ

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ พี่ น้อง สามี และเพื่อน ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจที่สำคัญยิ่งในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ที่เกิดจากงานวิจัยฉบับนี้ ขอมอบแด่บิดา มารดา คุณครู – อาจารย์ และทุกท่านที่ได้กรุณาอนุเคราะห์ด้วยความสำนึกในพระคุณ

ศุณีย์ แก้วอุไร

44921936 : สาขา : การบริหารการศึกษา ; การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ : การดำเนินงานของโรงเรียน / การจัดการปฏิรูปการศึกษา / เขตพื้นที่การศึกษา /

สำนักงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตพื้นที่นาร่องปฏิรูปการศึกษาชลบุรี

ศูนย์ แก้วอุไร : การดำเนินงานของโรงเรียนตามภารกิจจัดการปฏิรูปการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตพื้นที่นาร่องปฏิรูปการศึกษาชลบุรี

(THE ADMINISTRATION OF SCHOOLS FOR THE MISSIONS OF EDUCATIONAL REFORM UNDER THE SUPERVISION OF THE OFFICE OF EDUCATION, RELIGION AND CULTURE IN THE REGION OF EDUCATIONAL REFORM PROJECT IN CHONBURI) อาจารย์ที่ปรึกษา :

หริ มณีศรี M.Ed., รร ศูนย์ราษฎร์ Ph.D., สมโภชน์ อนนตสุข กศ.ศ. 140 หน้า ISBN 974-9602-63-3

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการดำเนินงานของโรงเรียนตามภารกิจจัดการปฏิรูปการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานการศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม เขตพื้นที่นาร่องปฏิรูป การศึกษาชลบุรี พร้อมทั้งปัญหาในการดำเนินงาน โดยเปรียบเทียบการดำเนินงานตามภารกิจจัดการปฏิรูปการศึกษาระดับชั้น จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา ขนาดของโรงเรียน และระดับการจัดการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สถานศึกษาทุกสังกัดที่เปิดสอนระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษา จำนวน 201 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความถี่ ร้อยละ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย

ผลการวิจัยพบว่า

1. การดำเนินงานของโรงเรียนตามภารกิจจัดการปฏิรูปการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตพื้นที่นาร่องปฏิรูปการศึกษาชลบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. เปรียบเทียบการดำเนินงานของโรงเรียนตามภารกิจจัดการปฏิรูปการศึกษา จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษาและขนาดของโรงเรียน พบว่า มีการดำเนินงานตามภารกิจจัดการปฏิรูปการศึกษา โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามระดับการจัดการศึกษา พบว่า มีการดำเนินงานโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งระดับมัธยมศึกษามีการดำเนินงานมากกว่าระดับประถมศึกษาและระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษา
3. ปัญหาการดำเนินงานของโรงเรียนตามภารกิจจัดการปฏิรูปการศึกษา พบว่า โรงเรียนมีปัญหา ในการดำเนินงานตามภารกิจจัดการปฏิรูปการศึกษาทั้ง 4 ด้าน เรียงลำดับจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ ด้านบริหารงานบุคคล ด้านบริหารงบประมาณ ด้านบริหารวิชาการ และด้านบริหารทั่วไป

44921936 : MAJOR : EDUCATIONAL ADMINISTRATION
M.Ed. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORD : THE ADMINISTRATION OF SCHOOLS / THE MISSIONS OF EDUCATIONAL REFORM / THE SUPERVISION OF EDUCATION / THE REGION OF EDUCATIONAL REFORM PROJECT IN CHONBURI.

SUNEE KAEWURAI : THE ADMINISTRATION OF SCHOOLS FOR THE MISSIONS OF EDUCATIONAL REFORM UNDER THE SUPERVISION OF THE OFFICE OF EDUCATION, RELIGION AND CULTURE IN THE REGION OF EDUCATIONAL REFORM PROJECT IN CHONBURI. THESIS ADVISOR CHARI MANISRI. M.Ed., DHORN SUNTRAYUTH. Ph.D., SOMPOCH ANEGASUKHA. Ed.D. 140 p.
ISBN 974-9602-63-3

The purposes of this research were to investigate the levels of performance and the problems of school administration for the missions of educational reform in the region of educational reform project in Chonburi, and to compare their performance as classified by educational region, school size, and school level. The sample consisted of 201 schools : 132 primary schools, 20 secondary schools and 49 primary – secondary schools. The instrument was a rating-scale questionnaire. Mean, standard deviation, and one-way ANOVA were employed for the data analysis.

The findings were as follows :

1. The schools' performance achieved the missions of educational reform, in general, at a high level.
2. There was no significant difference of performance levels as classified by school size and educational region. However, the schools in the different levels had performed differently in order to respond to the missions of educational reform. Secondary schools had a higher performance level than primary and secondary-primary schools.
3. The administration problems for the educational reform were : personnel management, budget management, academic management, and general management, respectively.

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ญ

บทที่

1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
ความสำคัญของการวิจัย	4
คำถามการวิจัย	4
สมมติฐานการวิจัย	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
แนวคิดและทฤษฎีในการบริหาร โรงเรียน	11
ขอบข่ายของการปฏิรูปการศึกษา	16
แนวคิดการแบ่งเขตพื้นที่การศึกษา	22
โครงการนำร่องปฏิรูปการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ	31
ภารกิจและพันธกิจการปฏิรูปการศึกษา	46
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย	61
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	63

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	68
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	68
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	69
การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ	69
การเก็บรวบรวมข้อมูลและจัดกระทำข้อมูล	71
การวิเคราะห์ข้อมูล	72
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	73
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	74
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	74
ลำดับขั้นการนำเสนอข้อมูล	75
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	75
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	95
ความมุ่งหมายของการวิจัย	95
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	95
การวิเคราะห์ข้อมูล	96
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	97
อภิปรายผล	101
ข้อเสนอแนะ	110
บรรณานุกรม	112
ภาคผนวก	119
ประวัติย่อของผู้วิจัย	140

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	69
2	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับที่ของการดำเนินงานของ โรงเรียนตามภารกิจการปฏิรูปการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตพื้นที่นาร่องปฏิรูปการศึกษาชลบุรี โดยรวม	76
3	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับที่ของการดำเนินงานของ โรงเรียนตามภารกิจการปฏิรูปการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตพื้นที่นาร่องปฏิรูปการศึกษาชลบุรี ด้านบริหารทั่วไป	77
4	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับที่ของการดำเนินงานของ โรงเรียนตามภารกิจการปฏิรูปการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตพื้นที่นาร่องปฏิรูปการศึกษาชลบุรี ด้านบริหารงานบุคคล	79
5	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับที่ของการดำเนินงานของ โรงเรียนตามภารกิจการปฏิรูปการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตพื้นที่นาร่องปฏิรูปการศึกษาชลบุรี ด้านบริหารงบประมาณ	81
6	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับที่ของการดำเนินงานของ โรงเรียนตามภารกิจการปฏิรูปการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตพื้นที่นาร่องปฏิรูปการศึกษาชลบุรี ด้านบริหารวิชาการ	83
7	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานของโรงเรียนตามภารกิจ การปฏิรูปการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานการศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม เขตพื้นที่นาร่องปฏิรูปการศึกษาชลบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา	86

8	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานของโรงเรียนตามภารกิจ การปฏิรูปการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตพื้นที่นำร่องปฏิรูปการศึกษาชลบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	87
9	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานของโรงเรียนตามภารกิจ การปฏิรูปการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตพื้นที่นำร่องปฏิรูปการศึกษาชลบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับการจัดการศึกษา	88
10	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ การดำเนินงานของโรงเรียนตามภารกิจการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตพื้นที่นำร่องปฏิรูปการศึกษาชลบุรี ที่มีระดับการจัดการศึกษาแตกต่างกัน ด้านบริหารทั่วไป	89
11	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ การดำเนินงานของโรงเรียนตามภารกิจการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตพื้นที่นำร่องปฏิรูปการศึกษาชลบุรี ที่มีระดับการจัดการศึกษาแตกต่างกัน ด้านบริหารงานบุคคล	90
12	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ การดำเนินงานของโรงเรียนตามภารกิจการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตพื้นที่นำร่องปฏิรูปการศึกษาชลบุรี ที่มีระดับการจัดการศึกษาแตกต่างกัน ด้านบริหารงบประมาณ	91
13	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ การดำเนินงานของโรงเรียนตามภารกิจการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตพื้นที่นำร่องปฏิรูปการศึกษาชลบุรี ที่มีระดับการจัดการศึกษาแตกต่างกัน ด้านบริหารวิชาการ	92
14	ปัญหาการดำเนินงานของโรงเรียนตามภารกิจการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตพื้นที่นำร่องปฏิรูปการศึกษา ชลบุรี แยกตามภารกิจการศึกษา	93

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1	กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
---	----------------------------	---

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University